

Prieš atostogas – svarbi žinia moksleiviams apie mokesčius

*Pranešimas žiniasklaidai
2019 m. gegužės 30 d., Vilnius*

Mokslo metų pabaiga daliai moksleivių ir studentų gali pateikti staigmeną rudenį, kai baigsis jų privalomasis sveikatos draudimas (PSD) valstybės lėšomis. Todėl mokyklą ar universitetą pabaigusiems jaunuoliams svarbu žinoti keletą dalykų apie sveikatos draudimą ir laiku pasirūpinti dokumentais.

Universiteto studijas ar mokyklą šiuo metu galutinai baigiantys jaunuoliai gali būti ramūs iki rugpjūčio pabaigos. Būtent tą mėnesį nutrūksta privalomasis sveikatos draudimas, tad už rugsėjį minimalias įmokas daliai jų gali tekti mokėti patiems.

„Norime jaunuoliams apie prievolę priminti šiandien, kad nesusidarytų jokių skolų ir nebūtų papildomų rūpesčių, o kartu jie turėtų pakankamai laiko pasirūpinti reikalingais dokumentais, pavyzdžiui, išvykdami studijuoti į užsienį, keliaudami aplink pasaulį ar ieškodami darbo“, sako „Sodros“ įmokų administravimo skyriaus vedėjas Laimonas Rudys.

„Prasidėjus vasarai ligonių kasų specialistai bene kasdien sulaukia moksleivių ir studentų klausimų apie PSD įmokų mokėjimą pabaigus mokslus. Informacijos, kurią vertėtų žinoti yra nemažai, todėl norime priminti svarbiausias taisykles, kad nekiltų nepageidaujama nesklandumų ir jaunuoliams nenutrūktų sveikatos draudimas“, – sako Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (VLK) Draudžiamųjų privalomuoju sveikatos draudimu registro skyriaus vyriausioji specialistė Rolanda Jonuškienė.

„Sodra“ kartu VLK jaunuoliams primena keletą svarbių dalykų:

Kam ir kada gali tekti mokėti PSD įmokas?

Jei baigę mokyklą ar universitetą jaunuoliai rudenį nebetęsia mokslų, neįsidarbina ar nepradeda savarankiškos ekonominės veiklos bei nesiregistruoja Užimtumo tarnyboje ir neįgyja bedarbio statuso, jie jau rugsėjį turėtų mokėti minimalią PSD įmoką – 38,74 euro.

Beje, svarbu žinoti, kad studijos kai kuriose užsienio aukštosiose mokyklose prasideda tik spalį. Tokiu atveju įmoką už rugsėjį taip pat reikia sumokėti savarankiškai.

Įsidarbinus Lietuvoje rūpintis privalomuoju sveikatos draudimu dirbančiajam nebereikia – už jį įmokas moka darbdavys. Pirmosios įmokos skaičiuojamos jau už tą mėnesį, kurį žmogus pradėjo dirbti. Pavyzdžiui, jeigu jaunuolis įsidarbina rugsėjo 18 dieną, už rugsėjį įmokų mokėti pačiam nereikės.

Tačiau įsidarbinus spalį, už rugsėjį įmoką susimokėti reikėtų, jeigu žmogus nebuvo registravęsis Užimtumo tarnyboje ir jam nebuvo suteiktas bedarbio statusas.

Įmokos bus priskaičiuojamos ir išvykus iš Lietuvos, pavyzdžiui, keliauti ar dirbti užsienyje, jeigu gyventojas nedeklaravo išvykimo. Daugiau apie išvykimo deklaravimą rasite čia: <https://www.epaslaugos.lt/portal/content/1246>

Kada jaunuoliai privalomuoju sveikatos draudimu apdraudžiami valstybės lėšomis?

Mokyklą ar studijas baigę jaunuoliai valstybės lėšomis draudžiami iki rugpjūčio 31 d., jeigu jų mokslo metai baigėsi vasarą.

Jeigu moksleivis nuo rugsėjo pradeda studijuoti Lietuvos ar užsienio aukštosios mokykloje pagal nuolatinės (dieninės) studijų formos studijų programą ar studentas tęsia nuolatinės (dieninės) studijas Lietuvoje bei užsienyje, jie yra draudžiami valstybės lėšomis.

Valstybės lėšomis draudžiami ir tie gyventojai, kurie aktyviai ieško darbo – registruojasi Užimtumo tarnyboje ir įgyja bedarbio statusą. Susiradus darbą įmokas moka darbdavys.

Įmokos nepriskaičiuojamos ir išvykus bei deklaravus išvykimą iš šalies.

Kokius dokumentus ir kam reikia pateikti?

Jei Lietuvoje mokslus baigę jaunuoliai išvyksta studijuoti į Europos Sąjungos (ES) šalių ar Norvegijos, Islandijos, Lichtenšteino ir Šveicarijos aukštąsias mokyklas, teritorinei ligonių kasai (TLK) jie turi pateikti mokymo įstaigos akademinės pažymos originalą ir asmens tapatybės dokumentą.

Tik tada bus patvirtintas jų sveikatos draudimas Lietuvoje. Studentų PSD galioja vienerius mokslo metus, todėl tęsiant studijas tokią pažymą reikia pateikti kasmet.

TLK pateikiama oficiali akademinė pažyma turi patvirtinti, kad asmuo šioje mokykloje studijuoja. Jaunuolių gaunami kvietimai studijuoti, net jei jie yra oficialūs, nėra laikomi studento statusą patvirtinančiu dokumentu – tokie kvietimai neįrodo, kad pakviestas studijuoti asmuo iš tiesų ten studijuos.

Studentų draudimas taip pat patvirtinamas, kai pati aukštoji mokykla TLK atsiunčia pažymą, kad jaunuolis joje studijuoja.

Svarbu žinoti, kad jeigu užsienyje mokslo metai prasidės vėliau, pavyzdžiui, spalio mėnesį, tai rugsėjo mėnesį PSD įmoką jaunuoliams reikės susimokėti savarankiškai. Kitaip draudimas nutrūks.

Išvykstant studijuoti į ES šalis ir Norvegiją, Islandiją, Lichtenšteiną bei Šveicariją, rekomenduojama iš anksto užsisakyti Europos sveikatos draudimo kortelę (ESDK). Ji patvirtina teisę šiose šalyse gauti būtinąją medicinos pagalbą, kad sutrikus sveikatai nereikėtų nutraukti studijų ir grįžti į Lietuvą. Būtiniosios medicinos pagalbos paslaugų išlaidas visiškai arba iš dalies apmoka ligonių kasos.

ESDK išduodama nemokamai, pateikus prašymą TLK. Moksleiviams ir studentams ši kortelė galioja vienerius mokslo metus.

Atkreipiame dėmesį, kad jeigu išvykstama studijuoti toliau už Europos ribų, pavyzdžiui, į Jungtines Amerikos Valstijas, tokie studentai valstybės lėšomis nedraudžiami ir savo sveikatos draudimu turi pasirūpinti patys (pvz., apsidrausti privačioje draudimo bendrovėje).

Kaip ir kada sumokėti įmokas?

Jeigu vis dėlto rugsėjį tektų mokėti PSD įmoką, svarbu žinoti, kad 38,74 eurų įmoką reikia sumokėti iki paskutinės einamojo mėnesio dienos. Tokiu atveju draudimas nenutrūksta – žmogus gauna nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas. Daugiau apie tai galite [sužinoti čia](#).

Nesumokėjus įmokos nutrūksta privalomasis sveikatos draudimas ir jaunuolis turėtų pats mokėti už sveikatos priežiūros paslaugas, be to kaupiasi PSD skola, kurią vis tiek reikės padengti.

Pasitikrinti, ar neturite PSD skolos, galite „Sodros“ tinklapyje www.sodra.lt/pasitikrink. Pasitikrinti ar esate apdrausti privalomuoju sveikatos draudimu galite [VLK internetiniame puslapyje](#).

Daugiau informacijos:

Saulius Jarmalis
„Sodros“ Komunikacijos skyriaus vedėjas
Saulius.jarmalis@sodra.lt
Tel. 8 630 00930

Rimantas Zagrebajev
Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos
Ryšių su visuomene skyriaus vedėjas
rimantas.zagrebajev@vlk.lt
Tel. (8 5) 236 4105